7/14631
14632

T.C.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-211-2599
Konu : Yazılı Soru Önergesi

17/07/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 26.06.2006 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-22521 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'a ait 7/14631 esas nolu ve Iğdır Milletvekili Dursun AKDEMİR'e ait 7/14632 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:
1-Görüş 7/14631, 7/14632 (4 sayfa)

Eskişehir Yolu 9 km. 06530 Lodumlu/ ANKARA
Mühendis
Tel: (0312) 287 33 60/22 47 Fax:(0 312) 285 69 37
e-posta: kyilmaz@tarim.gov.tr Elektronik Ağ: www.tarim.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat:K.YILMAZ

7/14632

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Dursun AKDEMİR
Iğdır Milletvekili
Esas No : 7/14632

Bilindiği üzere, 2 yıl önce 2004 yılının Nisan ayında özellikle Doğu Karadeniz Bölgesindeki don felaketi nedeniyle, toplam üründe % 70 oranında ciddi hasarlar oluşmuş ve hükümetiniz de üreticilerin zararlarını karşılama adına 296 milyon YTL zarar tespit ederek bugüne kadar bunun ancak % 15'ini ödemişti. Bununla birlikte yine bu sene Nisan ayının son haftasında, aynı don felaketi tekrar etmiş ve Ordu Üniversitesi'nin yaptığı araştırmaya göre özellikle ORDU ilinin yüksek kesimlerindeki ilçelerde zarar % 100'ü bulmuştur. Bu itibarla;

SORU 1) Bakanlık olarak, söz konusu üniversitesinin yaptığı araştırmadan bilginiz bulunmakta mıdır? Bu çalışma doğrultusunda son felaketteki zararların tespiti ve tazmini yönünde acil bir durum değerlendirmeniz olacak mıdır?

CEVAP 1) Bakanlığımızca yürütülen 2090 Sayılı " Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında" Kanuna göre; çeşitli tabii afetler nedeniyle tarımsal varlıkları %40'ın üzerinde zarar gören, bu zararlarını tarım ve tarım dışı diğer gelirleri ile karşılayamayacak durumda olduğu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenen çiftçilere Komisyon Kararlarının tarih sırası baz alınarak ödenek imkanları çerçevesinde karşılıksız nakdi yardım yapılmaktadır.

SORU 2) 2 yıl önceki zarardan kaynaklanan, 296 milyon YTL'nin geri kalan kısmını ne zaman ödemeyi düşünüyorsunuz?

SORU 7) Bütün bunların dışında bakanlık olarak, zarar gören üreticilerin zararlarını tazmine yönelik ne gibi acil tedbirler almayı uygun görmektesiniz?

CEVAP 2-7) 2004 yılında 53 ilde vuku bulan afetler nedeni ile 50 trilyon tutarında ek ödenek ayrılmış ve bu ek ödenek ile; don afetinden zarar gören Samsun, Giresun, Ordu ve Trabzon illerindeki 136.924 fındık üreticisine zarar bedellerinin % 15'i olan 44 trilyon 634 milyar TL, diğer 49 ilde ise 8110 çiftçinin zarar bedellerinin % 20'si olan 5 trilyon 322 milyar TL ödenmiştir. 2006 yılı ödeneğinin tamamının tahsisinden sonra, kalan kısımla ilgili olarak bütçe imkânları çerçevesinde kaynak temini için çalışmalar sürdürülecektir.

SORU 3) Zarar gören çiftçilerin, DGD (Doğrudan Gelir Desteği) ödemelerinin, 2005 yılından kalan ve 2006 yılındakilerin bir an evvel ödenmesi için bir çalışmanız var mıdır?

SORU 4) Bölge çiftçisine yönelik (çiftçi kayıt sisteminde olsun veya olmasın), dekar başına telafi edici bir ödeme yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 3-4) Doğrudan Gelir Desteği (DGD) 2005 yılı uygulamaları; 16 Nisan 2005 tarih ve 25788 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği ve 30 Nisan 2005 tarih ve 25801 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2005/21 no' lu Uygulama Tebliği hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir. Bahse konu Tebliğin 6'ıncı Maddesinde "Dekar başına yapılacak temel ve ilave DGD miktarları Bakanlık tarafından açıklanır." hükmü yer almakta olup, dekar başına yapılacak temel ve ilave DGD miktarlarının belirlenmesini müteakip, bütçe dengesi ve Hazinenin nakit akışı çerçevesinde ödemelerin yapılması planlanmaktadır.

SORU 5) Zarar gören çiftçilerin, T.C Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borçlarının en az 3 yıl ertelenmesi şeklinde bir tedbir sizce faydalı olur mu?

CEVAP 5) Bilindiği üzere 58. Hükümet döneminde çıkarılan 4876 sayılı Kanunla 765 bin çiftçimizin T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan tarımsal borçları yeniden yapılandırılmıştır. Yapılandırmaya dâhil olup vade sonunda borcunu ödemekte halen güçlük çeken üreticilerimiz için 2006 yılı Mayıs ayına kadar ek bir süre verilmiştir.

SORU 6) Bu aşamada, Fiskobirlik'e, zararları karşılaması ve yüksek bir ürün bedeli ilan etmesi amacıyla, ucuz ve uzun vadeli kredi temininde yardımcı olmayı düşünür müsünüz?

SORU 8) Dünya fındık üretiminin, % 85'ini gerçekleştiren ülkemizde, fındık ihraç fiyatları ile üreticiye verilen başfiyat uygulaması arasındaki derin uçurumun nedenleri sizce nelerdir? Fiskobirlik'in, kredi alamaması nedeniyle, sürekli düşen fındık alım fiyatları üretim maliyetini karşılayacak mıdır?

SORU 9) Fındık fiyatlarındaki bu anormal düşüşlerin nedenleri sizce nelerdir? İhracatçının ve tüccarın, fiyat düşüşü nedeniyle, ucuza ürün topladığı fikrine katılıyor musunuz?

CEVAP 6-8-9) Konuyla ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığından alınan cevabi yazı aşağıda yer almaktadır;

Bilindiği üzere, 16 Haziran 2000 tarihinde yürürlüğe giren 4572 sayılı Kanun, Tarım Satış Kooperatif ve Birliklerinin yeniden yapılanması için yasal bir çerçeve oluşturarak, bu kuruluşları etkin ve sürdürülebilir bir şekilde özerk ve malî yönden bağımsız kılmayı amaçlamaktadır.

Bu çerçevede alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi konularında çalışma, inceleme ve önerilerde bulunmak üzere Yeniden Yapılandırma Kurulu oluşturulmuştur.

Birlik ve kooperatiflerin, yürütülecek yeniden yapılandırma projesi kapsamında sağlanan yardım ve desteklerden yararlanma usul ve esasları, 2001 yılında Yeniden Yapılandırma Kurulu ile birlikler ve kooperatifler arasında imzalanan "Katılım Protokolleri" kapsamında belirlenmiştir.

Karadeniz bölgesinde çok geniş bir alanda faaliyet gösteren ve yaklaşık 250 bin üretici ortağı ve 50 kooperatifi bünyesinde örgütleyen Fiskobirlik'in, sağlıklı bir mali yapıya kavuşmasını, fındık ürününün ticareti ve piyasaları üzerinde etkin bir aktör olarak yer alabilmesini önemli görmekteyiz.

Fındık sektörünün piyasa mekanizmasına işlerlik kazandırarak, Fiskobirlik'in faaliyetlerini, ekonomik etkinlik ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmak sektörün geleceği açısından önem taşımaktadır.

Yeniden yapılandırma sürecinde Fiskobirlik'e Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kaynaklarından kredi kullandırılmış ve Birliğin mali yapısı üzerinde olumsuz bir etki yaratan personel tazminatları karşılanarak, Birliğin yeniden yapılandırma süreci desteklenmiştir. Birliğin yeniden yapılandırma çalışmalarında kaydettiği aşama dikkate alınarak, Fiskobirlik ile Yeniden Yapılandırma Kurulu arasında Kasım 2005'te Birliğin yeniden yapılandırma programı dışına

çıkartılmasına yönelik bir Protokol imzalanmıştır. Protokol ile Fiskobirlik'in mali yapısının kuvvetlendirilmesine yönelik nihai tedbirler hayata geçirilmiştir. Bu çerçevede;

a) 31.12.2005 tarihi itibariyle Fiskobirlik'in;

- 133.405.709,80 YTL tutarındaki köprü kredisi hesabı,
- 01.05.2000 öncesi kullandırılan ve bakiyesi 1.163.099.300,76 YTL olan DFİF kredi hesabı ile
- 01.05.2000 sonrası kullandırılan ve bakiyesi 167.773.584,05 YTL olan DFİF kredi hesabının mahsup ve terkin işlemleri 02.01.2006 tarihi itibariyle gerçekleştirilmiş olup, Birliğin Devlete olan bütün borcu silinmiştir.

b) Birliğin özel bankalara olan bakiye borçlarının üstlenilmesine yönelik süreç de tamamlanmıştır. Fiskobirliğin Yapı ve Kredi Bankası A.Ş'ye 152,4 milyon YTL ve TMSF' ye Pamukbank için 161.1 milyon YTL olmak üzere toplam 313.6 milyon YTL borcu, 30.12.2005 tarihinde ihraç edilen Özel Tertip İç Borçlanma Senetleri ile Hazine tarafından tasfiye edilmiştir.

c) Öte yandan, Birliğe, yeniden yapılandırma sürecinde gerçekleştirdiği personel düzenlemeleri sonucu, kıdem ve ihbar tazminatı ödemelerinde kullanılmak üzere 19 milyon YTL destek sağlanmıştır.

Alınan bu tedbirlerin sonucu olarak; Birliğin, öz sermaye yapısı güçlendirilerek üreticilerin ürünlerini daha iyi şartlarda değerlendirmesini sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılması, devlete yük olmadan faaliyetini sürdürmesi sağlanmıştır.

Bu sayede, yeniden yapılandırma döneminde olduğu gibi 2005/2006 ürün döneminde de devlet fiyatlara müdahale etmemiş ve eskiden olduğu gibi Hazine adına fındık alımı yapılmamıştır. Sonuçta bir çok spekülatif söylentilere rağmen, sürdürülen ciddi politikalarla yılların kötü alışkanlıklarından uzak, yeni bir anlayışla fındık piyasası oluşturulmuştur.

Fiskobirlik, bütün borçları silinerek sürdürülebilir sağlam bir mali yapıya kavuşturulmuştur. Böylece fındık üreticilerine Birlik aracılığıyla daha güçlü bir şekilde hizmet verilmesi imkânı sağlanmıştır.

Fiskobirlik'i borçsuz duruma getirebilmek için yapılan işlemler sonucunda, Birlik ile Yeniden Yapılandırma Kurulu arasında akdedilen Protokol gereği, yeniden DFİF kaynaklarından kredilendirme imkânı kalmamıştır.

Birliğin ne kadar ürünü hangi fiyattan alacağı, aldığı ürünü hangi fiyattan satacağı ve bu ürünleri nasıl değerlendireceği tamamen Birlik Yönetim Kurulunca belirlenmektedir. Yapılan işlemlerin tüm sorumluluğu da Birlik Yönetim Kuruluna aittir. Bu konularda Sanayi ve Ticaret Bakanlığının herhangi bir müdahalesi söz konusu değildir. Genel kurullarının seçtiği organlarca yönetilen birlikler üzerinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sadece 1163 sayılı Kanun kapsamında denetim yetkisi bulunmaktadır.

Öte yandan, yeniden yapılandırma programı dışına çıkan Birliğin kendi yetkili organlarınca açıklanan alım fiyatları ile piyasalarda oluşan fiyatlar arasındaki farklılıklar arz- talep durumuna göre piyasa koşullarında kendiliğinden oluşmaktadır.